

NOVININE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrsko Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto vsakemu na njegov naslov 6 K.
Sküпно v edne fare 4 K.

Cena Novin v Ameriko je na leto 12 K.
Cena ednega drolea je doma 6 florov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

vp. pleb. v Crensevoib, CSERFOLD, Zalamegye.
K temi se more pošlati naročilno l val dopisl, nej
pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domači kak ameriškanski
dobijo k NOVINAM brezplačno vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar
Srca Jezusovoga.“

Ščeš iti za Jezusom? — Zataji se.

Nemogoče je tečas samo edne stopnje napraviti za Jezusom, dokeč se ne zatajimo. On sam pravi to: „Če hoče što za menov priti, naj zataji samoga sebé.“ (Mat. XVI. 24.) Me pitaš, kaj je to zatajüvanje? Kratko ti odgovorim: Ne idi po svojoj volji! To je zatajüvanje. Ravno nasprotno delaj, kak ti natura, svet, peklenšček šepeče. Na priliko, preveč pozeleš vino. Tak se ti vidi, ka lehka merješ, če si ga konči edne kupice ne gutneš. Zatajiš se zdaj tak, ka se lepo nasmeješ pa se z ročke dobro napiješ z zdravov vodov pa poželjivosti etak odgovoriš: ve drugoč va vino pila.

Jedro zatajüvanja je to, naj se lastna volja zataji, to je, naj človek ravno tisto včini, česa se njemi, natura boji, se razmi, da samo v tistih rečeh, štere Bog dopušča.

Ki si ne ve nature potreti, ne samo, ka si nebe ne more zaslužiti, nego pravi pekel gori že v njem na tom sveti. Ali ste že vidili nevoščenca, pijanca, nečistnico v míri? Nemírne, semtam letajoče njihove oči vsakomi zadostno posvedočijo, kak nemirno je znotraj v njih.

Lastno ljüben, to je lastno volo ali naturo premagaj, pa si se zatajo i stopo v Jezusove stopnje, štere v nebo vodijo. Naj pa zvediš, kak velika nesreča i nevarnost je, če si nature ne tereš i ne potereš, ti navodim nešterne reči svetaikov. Tem moreš vervati, da so si tei nebo stem spravili, ka so si lastno voljo potrli.

Od Dev. Marije i sv. Jožefa pa prle teliko povem, ka sta njedva zato prišla do tak velike dike v nebi, ka je sv. Jožef med vsemi svetniki i angeli to prvo mesto zadobo, Dev. Marija pa više vseh svetnikov i angelov tak visoko stoji, ka zvün Boga nieden razum ne more za-

popasti njene dike i svetosti, — pravim aato sta tak visoko prišla, ka sta nikdar ne po svojoj volji šla, nego ravnala sta se po božoj.

Zdaj glejmo izreke svetnikov!

Sv. Bernard pravi: „Sovražnik, šteri z nami v ravno tistoj hiši stanüje, največ škodi.“ I tvoja volja je nej v tvojoj düši? Pazi zato, delaj proti njej, naj ti ne de največ škodila.

Sv. Marija Magdalena Paciška pa: „Lastna ljüben dela v düši, kak črv, šteri strüže koren drevi, zato ka njemi ne vzeme samo sadü, nego ešče življenje. [Ki to premaga, vse premaga.“ Ki nešče zato, da bi se njemi düša posušila, naj si potere svojo naturo, svojo voljo.

Gilberta reči so to: „Kaj hasni trdnjavi, če so njena vrata zaprta, če je sovražnik v njej, namreč glad, šteri vse stiska.“ Kaj ti valá post i molitev, če te natura na edno protivno reč, na en neprijeten pogled že vnese v srdé — te prvi glas strüne privabi na ples, — te en mehki pogled vrže k nogam nečistnika? Naturo si teri, proti svojoj volji vse delaj, i ostaneš nepremagljiv hrast, nepotrmana roža.

Sv. Alphonz piše: „Molitev brez zatajüvanja je oslepítev, ali pa trpi le kratek čas.“ Če ne pomagáš svoje volje, božje tüdi ne geneš, da bi posluhnila tvojo molitev.

Sv. Hieronim (Oremuš) nam to govori k srci: „Kaj nam hasni telo s postom mrtviti, če smo puni gizde in če ne moremo niedne protivne reči i niedne odpovedane prošnje prenesti? Kaj nam pomaga zdržati se vina, če smo pijami čemérov na tiste, šteri nam neprilike delajo i se nam vstavljajo?“ Svetli guč, vsaki ga lahko zastopi.

Sv. Jožef kal.: „Manjaren (len, nemarnjak) brez zatajüvanje je zgübljen.“ Komi se vse vnoža, se njemi vnoža iskanje nebe tüdi. Manjak dremlje pri

deli i molitvi, samo pri jeli nej. Zato pa jeli ne ga nebe?

„Naj preneha lastna vola, pekla več ne bo“ — nam vsem zakriči sv. Bernard. Pekel si vsaki lahko vgasne i ga ne de za njega, naj dela samo vse proti svojoj volji i poleg božje. Zato nas opomina sv. Düh Bog: „Ne hodi za svojim poželenjom i obračaj se od svoje volje. (Sir. XVIII. 30.)

Sv. Koleta nas tolaži v zatajüvanji, rekoč: „Bolše je zatajüvati lastno voljo kak zapüstiti bogatstvo toga sveta.“ Če maš bogatstvo i v njem verno služiš Bogi, je rad deliš v dobre namene, si tereš naturo, več valáš pred Bogom, kak tisti, ki je milijone ostavo, sebé pa ne: nature ne ve si zatreti.

Kak veliko včiniš, kak dosta si zaslužiš, če kaj proti svojoj voli rad včiniš, ti pove Avelinski sv. Andraš: „Samo ednok se zatajiti je več vredno, kak jezero bolnic (špitalov) zozidati.“ To se razmi, če nemo v smrtnom grehi. V stani smrtnoga greha nam Bog name niednoga dobroga dela ne more računati.

Če pa teliko pomaga i služü zatajüvanje lastne volje i če je tak nevarno poleg nje se ravnati, kaj včiniš? Zatajim se. Gda? Kak? Vsaki den. Jezus naime tak pravi, ka vsaki den moramo njegov križ uositi.

Vsaki den delajmo zato vse proti lastnoj volji. Če mo vsaki den to delali, teliko stalno dosegnemo, ka nas natura na smrten greh ne de mogla nagnoti. Ki de pa junak v tom zatajüvanji, vujde še vicam. Ljübitele lastne vole pa čaka palača Luciferova, šteri je prvi meo raj svojo kak božjo voljo.

Vsaki den, gda stanemo, se nakanimo: dnes bom tro svojo naturo, bom proti svojoj volji delala, Dev. Marija, sv. Jožef, Srce Jezusovo, Angelček Čuvar, pomagajte mi! Ali mesto zdiha-

šte naima ne de šlo. Večer si premislino dušnovest, kda ovaramo, i ka nas je natura še zmagala, si za to naložimo vseli kakšo pokoro. Če mo stanovitni v toj vaji den za dnevom, za par let v pamet vzememo, ka smo premenjeni: angelje smo postali sebi i drugim.

Zdvojiti pa ne, če včasi ne ovaramo pobolšanja. To je jako mūdno delo. Niedna meštija ne ide tak pomali, kak trenje lastne vole. Neki mladi puščavnik se je tožo Teodori apati, ka po osmih letah še zmérom čúti v sebi poželivost. Nato njemi je té odgovore: „O moj brat, ti se tožiš, da se že osena let vojskúješ; — jaz pa že 60 let v samoti živem i v vsem tom časi nesem preživeo niednoga dnéva, da ne bi čúto svojih hūdobnih strasti.“ Natura de nas do smrtne vūre teršila i nas silila, naj se po njenoj volji ravnamo. Ali to je ne greh, samo privoliti njoj ne smemo. Ta vojska je dobra za nas, ta nam slúži nebo. Ki se vsaki den vadi v tom, ka dela vse proti svojoj voli, njega na veliki greh ne de mogla nikdar nagnoti, njemi de samo nebesko plačo povekšavala. Naše strasti nas bodo vedno raznemírjale; vse drugo je pa, pravi sv. Gregor, divje zverine okoli sebe viditi i njih tuljenjé čúti, ali je pa imeti v srci i dopustiti, da nas požrejo.“

Jesus je rekoč pravo blaženoj Baptisti Varani: „Križan Zaročnik žele križane zaročnice.“ I ta zaročnica je vsaka dūša. Vsaka njemi je zaročena že na križi, vsaka more zato njegova biti. Ne more pa brez Križa, brez zatajivanja. Pa se ti li bojiš Križa? Nebe se tak bojiš. Zataji se! *Proti lastnoj volji delaj*: Ki rad gučiš, menje guči; ki rad mučiš, ljúbeznivo več guči, ki se rad hváliš, rad se grajaj, ki rad piješ, pij, štero ti ne diši, ki si z jestvinov ne zadovolen, vzeni, štera se tí ne rača, samo ne zdravji škodljivo, ki iščeš se dopasti ljudem z lepov oblekov, pesnijov itd. nasprotno si zvoli itd. Vse proti lastnoj volji delajmo, pa križamo jo i postane stem naša dūša najlepšega Boga zaročnica. Pa more što kaj več želeti?

Bojna.

Tretjo bitje na Flandrskom.

Sept. 20. Ruski front. Vu Bukovini pri Arbora so Rusi napadali. Nazaj smo je spravili vu njihove jarke.

Taljanski front. Pri gori sv. Gabrijela smo napade sovražne s ognjom gori stavili.

Na Flandrskom se začnolo tretjo bitje. Po bobnečom ognji so Angluši napadali.

Pri Verduni so Francozi napadali.

Sept. 21. Taljanski front. Proti postojankam Sief so napadali, naši so je nazaj zbili.

Na Flandrskom so Nemci s srečov prestali prve žmetue dni tretjega bitja. Na fronti 12 kilometrov so Angluši napadali. Eden kilometer so prišli vu Nemško obranilno zono. Pri Bueluvelt so ešče globše prišli.

Sept. 22. Na jugu. Pri jezeri Ochrida smo velki napad Francozov nazaj zbili.

Rusko bojišče. Nemci so pozajeli Jakobstadt, vlovili so 4.000 možov.

Na Flandrskom pri Langemarcki bobneči ogen, pešaki Angleški so napadali.

Sept. 24. Na Flandrskom na obrežji morskom bitje s štúkami se je povekšavalo. Tak i vu Champagne. Pri Verduni ognjeno bitje velko bilo.

Na Ruskom pri Jakobstadti so Nemci zarobili 55 štúkov. Vu varaši so dosta krúha i mele naišli.

Sept. 25. Na Taljanskem ob Soči (Isonzó) močneši sovražni ogen z štúkami.

Na Flandrskom so Nemci sovražne stúke zanemili.

Pri Verduni bitje s štúkami i s pešakami.

Vu gošči Chaune na čemerno bitje vu blizini prišlo.

Nemški letalci so napadali vu Angliji. Vu srci varaša Londona na vojaške zidine i skladišče, zvúntoga na Dover, Southand, Chatam, Sheerness so bombe méтали. Ogen je vóvdaro. Nemški letalci so se vsi nazaj povrnoli.

Sept. 26. Taljanski front. Pri gori sv. Gabriela i pri Kali smo sovražne oddelke nazaj zbili. Pri Tolmini so napadalne čete vlovlene zadobile.

Delavnost letalcev je ob Soči (Isonzó) jako životno bilo.

Na Flandrskom se bitje s štúkami jako oživlja. Angluši so napadali. Med Langemarek i Mollbecke (15 kilometrov) so več mestih vu globočini 1 kilometra pridrli vu Nemske glavne postojanke, kde čemerno bitje se razvija. Ostende so iz sūhoga i iz morja strelali. Več mestih bobneči ogen, bitje pešakov.

Pri Gonnelicu so Francozi na čas notri vdarili vu Nemske postojanke.

Nemški letalci so iz nova napadali London. Edno letalo se je ne nazaj povrnolo.

Odgovor krala Karola sv. Oči.

Sveti Oča!

S dužnim postúvanjom ino globoko genjeni smo vzeli na zuanje stopaj

Vaše Svetosti, šteroga ste izpunjavajoč sveto zvanje dano od Boga pri nas i pri poglavarah drugih narodov s onim plemenitim namenom včinioli, da bi žmetno preizkušene narode na takšo pogodbo spravili, štera bi vujm nazaj dala mir.

Na dale pravi naš kral, da nikdar se je ne spozabo onoga velka čla, da svojemi ljudstvi nazaj spravi mir. Njegovo vladarstvo je večkrat glasilo, da je celi svet lahko čúto, ono volo, da prelevanji krvi konec včimo.

Prijrúžimo se k vodilnoj misli Vaše Svetosti, naj vse vojúvajoče stranke pridejo vkúp, da bi se pogodile, naj oborožúvanje na sūhom, vu zraki i na vodi po mali se do gotove mere zniža, — morje, štero po pravici vsakšemi narodi sliši, kak bi mogoče bilo iz gospodstva misterih odsloboditi i vsakomi odpreti.

Spoznavši važnosti sredstva, štere predlaga Vaša Svetost, naj se međnarodna dela razsojajo po obligatoričnih razsodiščih, smo pripravili tem predlogi Vaše Svetosti túdi se pogajati.

Či se, ka najprisrčneje želemo, posreči, da se vojskúvajoči zjedinijo tak, da se vresničijo vzvišene misli, ne de žmetno, da se lahko zadovoljivo rešijo túdi druga vprašanja (pitanja) vu dúhi pravičnosti.

Čuvanje edinoga sina.

Popisali smo, da kral čuvati šče edinoga sina i očo 6 i više neposkrbljene dece, — zdaj minister domobranstva je red vódao, poleg šteroga se kratka molbenica (prošnja) more zapisati i pridati se more svedočanstvo od družinske okolnosti. Adres vojaka se more na ténčno dati. Svedočanstvo od družinskih okolnosti — kstni, zakonski, metelni listi — se morejo brezi plačila i brezi šttemplna vópostaviti od matrikulanta.

Dom i svet. — Glási.

Od naših vojakov. Mrtev je: Kološa Vinec, domobranec, 18. dpp. 20. septembra ga je granata vmorila. Ostavo je dovico, četvero dece i stariše. Nazvano pajdaš, Horvat Anton, z Bakovec. Sree Jezusovo bodi vsmiljeno pokojnomi i okrepi v žalosti njegove domače. — Spadno je pred Markopolom Bédek Franz p. 83. pp. z Boreča (Nedelska fara) zdaj augustuš 3-ga. Pokopani je v Meierhof Bemovki na soldackom cintori. Vredno je, da se z preminočega posebno spominamo v naši „Novinaj“, ár je lepi zgled dávo z svojim pobožnim obnášanjom, ne samo borečancom, nego celoj nedelskoj fari. Samo je 30 let bio star, gda njemi je sovražna krugla predrla plúča i ga na mesti morila. Vúpamo se, ka ga je

smrt ne nepripravnoga najšla. On je naime večkrat pohodo svoje ljublene domače v tej letaj, kak bojna trpi i je te navadna k svetoj spovedi prišo i k svetomi prečiščavanji stopo, naj očisti i okrepi svojo dušo na micovno prenašanje bojni težav. I v tej težavaj so njemi na veliko tolažbo bile naše „Novine“, stere je vsigdar žmetno čakao i verno čteo; i tej „Novin“ i Marijinoga lista čtenje je njegovo na dobro pripravno dušo jáko rodovitno učinolo. Njegova pisma, z šterimi je gorpoisko nedelskoga gospon plebanoša, svojo ženo z malov čerkov, očo i mater i rodbino, so túdi svetli dokaz, kak lepo dušo je meo pokojni; zato ga po istini lejko žalujemo vsi iz nedelske fare. K. A.

Najdona sta dva ključka v ednoj sapi na Križovo v Črensovih. Ki jih na zgubo, naj se zglati v vredništvu Novin.

Odgovor črnca. V krajini Kongo v Afriki, kak je lani pisao neki misionar, je prišo neki protestantski verglasitel k ednomi črnca, šteri se je že včie katoličanski navuk, da bi ga dobo na svojo stran. Ali trdem črnc se mikak ne da pri govoriti. I da ga le sili v svojo ovčarnico, naj se ga reši, njemi te odgovor da: „Ali pústite me pri míri. Jaz verjem našim misijonarom, šteri pri Bogi iščejo tolažbo i ne tebi, ki jo pri ženi iščeš.“ Keliko dús pridobi deviški stan katoličanskih duhovnikov Bogi!

Šošara išce veržejski salezijanski samostan. Ki ma volo tá iti, naj se zglati pri samostanskem ravnitelstvu.

Zahvalnost vojakov. „Srčen pozdrav pošljemo v ljúbi domači kraj Slovenci, ki smo v 11. soškoj bitki živi ostali. Ne moremo popisati, v kak velikoj nevarnosti smo bili i z pomočjov Bl. D. Marije smo rešeni. Zato pa iz zahvalnosti pošlemo 15 kor. podpore na M. List i Novine: Matjašec Štefan četovodja z Beltinec 9 kor., Peterka Martin z Ižekovec, Zelko Štefan, Prša Štefan z V. Polane, Maroša Mihal z Beltinec, Kološa Ferenc z Sobote, Benko Jožef z Bistrice, 20. domobranci, vsaki 1 kor. Iz dna srea pozdravljamo vse duhovnike, svoje stariše, sestre, brate i prosimo vseh molitve, ka ostanemo i nadale verni Bogi i Kralji do slednje kaplje krvi.“ — „Iz zahvalnosti, ka naj je sv. Družina rešila smrti na tom strašnom talijanskem bojišči, pošljeva 1 kor. podpore na M. List i Novine pa srčno pozdravljavo svoje drage domače i sosede pa prosiva mladino, naj se konči ednok prečisti za naj.“ Grah Jožef od Grada, Žalig Marko z Hotize, 31. domobranea.

Naši delavci i vojaki za naš tisk. „Na podporo našega tak veselo čtetoga lepoga tiska, naj se širi Bogi na čast i dušam na hasek, pošljemo znova v tújni teško krúh slúžeče delavke iz Gračke fare 12 kor. 30 fl. Darúvale smo do rok Fujs Marije sledeče: Fujs Marija 2 kor., Rodi Verona, Baša Roza, Ficko Veronika, Knap Jozefa, Sukič Kristina, Kovač Marija, Forjanič Ana, Majcan Ana, vsaka 1 kor., Petrovič

Lenka i Marija, vsaka 50 fl., Magyar Jozefa i Marija, vsaka 40 fl., Miholič Marija, Lina i Kata, vsaka 50 fl. delavke v Rápapordányi. — „Naj se širi Marijina čast po ljubljénom našem slovenskom Marijinom listi, pošljemo njemi na podporo: Merienjak Ferenc z Filovec 4 kor., Farkas Jožef z Hotize 4 kor., Berdén Ivan z Filovec 3 kor., Kovač Števan z Trnja 2 kor. pešaki 48. pešpolka.“ — Bog povrni jezerokrat tak vrlim slovenskim deklam kak svoj materni jezik ljúbečim vajakom. Vrednik.

Božična šega. Edno navado, ali šego bi vam rad naznano iz tújega kraja. „Na božični večer ide hižni gospodar v oslice toga leta pripovanoga silja, zmekne nekaj žitnice ali hršene slame, nekaj pšenične, nekaj ovsene, nekaj pa ječmene ino tak po redi vsakoga pova. Prinese to vse do hižni vrat, tam pove: — „Hvaljen bodi Jezus Kristus! mir nam Bog daj!“ — Zdaj ga žena ali gazdarica počaka med vrati ali dverami z gorečov svéčov v roki pa ga pozdravi: „Zdrav bodi ti naš dober gospodar, šteri nam maš telko letošnjega pova prikazati!“ Za tem ga pela v hižo, gde spijo, tam gospodar doli dene slamo poleg stola na tla ali srdtel i začne praviti: „Srečno novo leto nam Bog daj! Daj nam v tom novom leti v štalah marho, v levah svinje, v kletah zrnje, v gosinjakih goske, v reenjajkih reše, v kurnjekih živadi, štera de meni i celej hiži na pomoč.“ Te žena, ali gazdarica pozdravi moža, ali gazdo: „Zdrav bodi ti naš dober gospodar, šteri celej hiži srečo želeš.“ Za tem pa slamo začne devati gori po stoli, na vsakši vogel, ali kikeo dene edno belo repo, na sréd stola pa gospodarica prinese edno zasúkanu pogačo. Pogača je z bele mele, makova, orehova, ali z sirom, z kisilakom, z vrhnjom, z močajom ino z helicami zgotovljena. Ta pogača, repa ino slama čaka na zajtro „Štefanje“. Na „Štefanje“ zajtra pa gospodar pride v hižo pa pozdravi vso držino pa pravi: „Hvaljen naj bude Stvarnik, vseh stvari, Oča Bog nebeski!“ Te žena prinese na stol kavo ino beli krúh, Boga vsi na glas zmolijo pa te začnejo jesti. Gda se pa najejo, te gospodar odgrne stolnico pa pravi: „Zakoj se štero more ponúcati, naj se vzeme. Te žena najprle zgrabi za slamo, pa jo nese na kurnjek, gde kokoši valije piecke. Gospodar pa vzeme repo pa jo na ržne, nareže, pa jo postúši, ka gda krava malo tele ma, te ztem tele vči jesti; ovseno slamo pa zreže, pa gda živino „Maternica“ ma, te to sečko da pojesti tomi maršeti. Zdaj pa doli zaklene gospodar hižna vrata, pa pravi, ka zdaj lúcki človek ne de notri, zato ka je vsešerom po hiži blagoslov, ka ne bi kaj odneso. Potli začnejo pogačo razdeljavati, gda jo razdelijo, te hlapec ide v štalo, dekla v kúhno, deca pa v ograd, pa tam jejo pogačo, ka zemlenoj stvari, ka je na grúnti, túdi pride kakša drobtina v zobe. Ztem dokončajo Štefanov den.“ Štefanec Matjaš, dmbr. topničar, z Bratonec. — Navada je

lepa, ali to se že ne sme delati, ka lúckoga človeka ne bi k hiši pústili, naj blagoslova ne odnese. To je grešna šatringa, štero pa na sveti post nešterni zabiti ljudje v našem kraji izdaj delajo. Ravnotak je kriva vera vúpati te, ka bi tá popisana slama proti matrnici kaj valala ali ka bi Bog zato blagoslovo vse, ka se pogača na vse kraje je i slama trosi. Kaj takšega vervati je norost i greh. *Blagoslov molitev spravi.* Vrednik.

Na poti premine. Lukač Ivan — Vani — iz Sobote, okoli 40 let, delavec poljski je v Somogymegye na pusti Raka bio na deli, po tom se je domo pelo i na poti je premine nikam. Ne morejo ga naslediti.

Fal jajce v Soboti. Od ednoga kopinara od sv. Jelene so vkraj vzeli 12.000 jajec. Nesrečen človek je šteo v Austrijo jajce pelati brez dovoljenja, finanoje so ga gori stavili. Na kolah zvún jajec so naišli silje. Tak so Sobočanci fal jajce dobili. Ednomi veselje, drugomi žalost.

Maximal cena zelenjave i sada. Od 1. okt. do 15. oktobra. Cene se razmijo na 100 kil. Prva cena kaže ceno pri pavri, druga pri veletršči, tretja pri malom tršči.

Tikev za kúhanje	40,	50,	60 K
Tikev za pečenje	30,	40,	50 „
Zelje	40,	50,	60 „
Paradeis	40,	54,	64 „
Repa, bela	40,	50,	60 „
Mrkevca, petrželj brezi nadi	70,	86,	96 „
Rudeča repa	70,	80,	95 „
Lúk	80,	105,	120 „
Česnek	200,	234,	260 „
Jaboka I. izbrane	150,	200,	240 „
Jaboka I.	100,	130,	145 „
Jaboka II.	80,	100,	116 „
Jaboka strošene	50,	60,	70 „
Hrúške I.	150,	180,	200 „
Hrúške II.	120,	150,	165 „
Oreji	300,	360,	400 „
Kostanji	120,	150,	170 „

Kukurca. Niha se na domači posel, na semen. na krmo. Družina 5 oseb slobodno krmi edno, više 5 oseb pa slobodno krmi dve svinji. Na edno svinjo se niha 4, na 10 gos se niha 1-5 metercent.

100 litrov domače pijače

Elpis!

vkrepčevalne, tóne in žejo gaséče si more vsaki sam

napraviti za male stroške. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškatełka, meta, pomaranče, strašnica in višnja. Neuspeh izključen. Ta domača pijača se pije po leti mrzlo po zimí pa vroče namesto ruma. Snovi z natenénim navedilom stanejo K 12 poštnine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgubili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno šte. 85. Moravsko.

Listek.

Prek po bregah.

Dobo sam službeno pismo, da letos korona — poposko spravišče — množsterske okroglice v Dobri bode obdržano 17. septembra. „Pisač“ korone me je ljudno opomino, da ob 10 vōri morem že tam biti, teda se začne božja služba.

Jas sam daleč od Dobre. Večkrat sam si premisslavo, jeli mo šo ali ne. Zmetno se genem, tak pravijo, pa dōnok sam odločo, da idem, poglednem si tisti kraj. Pa nikše znotrašnje čūtenje mi je pravilo: samo li idi. Poznam jas to dobro. To so stari spomenki, spomenki iz mlajših let, spomenki iz let pred bojnov. Kak je veselo bilo, da smo vkūp prišli bratje iz cele okroglice, mišteri smo se ne vidili celo leto.

Stare korone v rojstnom kraji pod voditeljstvom gospode blagoga spomina Ivanocija. Nikdar vas ne pozabim.

Te spomin me je navdušavo, da sam se napoto v Dobro.

Prejšnji den v nedelo ob 4 vōri — teda je ešče poletni čas bio — sam si na kola seo. Pelao sam se na Gorenji Sinik. Nika sam ne krožo i boljših pot ne isko, — li prek po bregah. Edno vōro sam se pelo po būdinskoj, markoskoj gošči.

Lepo borovje. Prišo sam v Čōpenske vrhé. Ozdaleč sam vido moje drago ves Rikkarosko. Dve vōri je daleč od matrne cerkvi — 10 kilometrov. Prebivalcov ma 180.

Znovič sam v goščo prišo pa z noviē edno vōro se po njoj pelo. Na levo sam nihao Spicberg, eden breg Čōpenske vesi.

Zdaj pa te doli, vsikdar li doli, dokeč prideš v edno grabo, štera je od zahoda i od izhoda s velikimi bregami zakrita, samo na sever se mali dol razprestera proti Rabi — to je Gorenji Sinik. Prebivalcov ma 182.

Tū je prvle večer, prvle se skrije sunce za bregom.

Gospod so me čakali v ograci, kde rože cvetejo vse vrsti.

Po pozdravljanji javim gospodi, da sam pripelo detelco, nego či majo, te je ne mo polago, pelo mo jo dale.

— Mam, mam detelco, nego za svinje.

— Ka? Za svinje? Te pa za konje ne. Ve pa. Vi tūdi ščete konja kūpiti.

Razložili so mi, da zeleno detelco samo majo i tisto košijo svinjam.

Tak že.

Kočiši sam zapoved dao, da drūgi den rano se dale pelamo, jas pa s gostoljubnim gospodom idem v hišo na pogovarjanje i na večerjo. Proti mojoj navadi duge vere sva sedela pri stoli notri do kesne noči. Vse je dobro bilo, nego te vojniški cigari, že njihov dim človeki vse oči zgrize.

Rano smo stanoli, sveto mešo obslūžili.

Potem na kočuje. Pcti sam ne poznao niti jas, niti kočis, gospod plebanoš so dirigerali na kratko: k sebi, od sebe. Tak smo prišli do ednoga

mostiča, za mosticom se pa začnola gošča, gošča pa rasla na velkom bregi. Notri v to goščo pod drevjom je lazila edna mala, proveč voska pot, nego poščenje njoj moremo skazati, tak strmana, da či pokrivač ide gori po stremeni, to je nika proti njoj.

Mogli smo doli iti s kočuj.

Gošča se je pretrgnoti ne mogla. Za Siničkov je prišla Stankovska. Ne mo dosta pravo, tri fertal vōre smo se po njoj pelali.

Kak smo teško na goro prišli, tak smo tesko v dol šli. Na poti puno korenja, kak je voda zemlo doli polizala, puno grab.

— Ah, jas mo raj peški šo, kak pa bi me kočuje kjer kakšemi bori počile.

Vō smo prišli z gošče, pred menom leži edno korito, v njoj mišternih hiš, okoli pa bregovi. Že me pali groza obišla, kak pridemo vō iz te grabe.

Nego dōnok bi rad znao, kak se ta ves zove. Prijatel mi razložil, da je to Straža, nemška ves. Sliši k Sv. Martini.

Straža? Kakša reč je to?

Kak pa ljudje pravijo?

Ober-Drosen.

Dale se pelamo, v ednom mestu štem, da je ta ves po Mažarskom Rabačr.

Straža, tvoje ime kaže, da si inda sveta slovenska bila.

Prišli smo do hiše oče gospoda plebanoša. Pitajo me, kak se mi kaj njihova graba vidi?

Ne sam mogo zamučati, ka je vse lepo. rodna zemla, nego človek vsikdar more samo vujškar gledati, pred seboj nika ne vidi.

Starec so mi pravil, da so se navadili, se bolje čūtijo, kak pa v Mōrskoj krajini.

Vō z grabe! Lehko praviti, zmetno včiniti. Pali smo mogli peški iti gor na breg, doli ž njega ravno tak. Že me je vse potrpljivost nehavalo, nego gospod so me troštali, da je že tū Vindiš Minihof pa velka cesta, štera v Ženavce pela.

Inda sveta, kda je ešče ne bilo Kermedinske Sobočke železnice, deaki iz Mōrske krajine so se po toj poti vozili v Ženavce. Kelko žalosti, veselja, vūpanja si ti mogla posluhšati. Stara si ostala, na dva kraja rodna zemlja, lepi bir, kukurca, kak inda sveta, kda smo se, liki lastvice preseljavali v varaše, na včenje.

Vindiš Minihof sliši k sv. Martini, je nemška ves. Više 700 prebivalcov ma, 8.5 kilometrov je daleč od matrne cerkvi. Ime kaže, da je ednok slovenska bila.

Kak smo na velko cesto prišli, pred nami je ležala Liba, za njov Tauka. Lepi kraj.

Liba že v Dobro sliši. Tam smo se z velke ceste doli obrnoli na zahod. Pred nami so se zdigavali velki bregovi. Srdica, Sotina nam je hrbet kazala pa zaprla pogled v dolino sv. Jūrja. Tam se začne slovenski kraj. Tū je vse Nemško.

Čūden kraj. Daleč vidimo, nego vse po vsedi breg, gomila po duž, po prečki. Pa breg tūdi ne ma hrbta, nego

same pūkle, liki gambela. Na ednom takšem pūkli, liki včelin koš, v pamet vzememo edno rūšino, že drevje iz njega rase. To je bio grad. Niže od sredine brega sta dve cerkvi, pod njima pot, na dva kraja ništerne hiše. Vse na sebi nosi starino; zgodovinski spomeni pridejo človeki na pamet.

Naciše življenje je tū moglo biti. Nego grad je razrušeni, indašnji varaš je ves gratala. Daleč v kraj od sveta. To je Neuhaus, slovinci jo za Dobra imenujejo. Ves ma 800 duš, polojno je katoličanov, polojno pa evangeličancov.

Okoli pol deset vōre je bilo.

Zvonili so ravno, kda smo ta prišli.

Paščili smo se v cerkev. Stari domači gospod so že pri oltari stali v čarnom gvanti.

Šolska deca je napunila mesto pred gatrami.

Tak? Tū že v šolo hodijo. Pa na Straži sam tūdi srečo deco, kak so v šolo šli.

Teško mi je spadnola misel, da Nemec ma čūtenje do včinja i za priliko zgrabi, Slovenec, ki je bistre pameti, najbolje pa Goričanec se ne da v šolo spraviti. Kelko se more človek griziti; dokeč deco v šolo spravijo. Za istino žalostno delo je to.

Po sv. meši sam si okoli pogledno. Cerkvica je mala, štukator ma. Na oltari je kep sv. Števana, kak korono, i ž njov domovino prikažuje bl. Devic Mariji.

Kak sam iz cerkvi vō prišo, pogled mi je spadno na rūšine grada. Rad bi pogledno, nego ne je bilo časa. Vsikdar de mi žao, da mi je ne bila dana prilika, da ga poglednem.

Po dovršenom spravišči smo si doli sedli pri stoli gostoljubnoga domačega gospoda. Komaj smo konec čakali. Ki smo daleč bili, brezi doguča smo pravili: — Idemo.

Naše misli so se prek zgrabile i na one, ki so bliže. Tri vōra je bila pa vsi smo že na poti bili. Že je marakūvale, kda sam na Gorenji Sinik prišo, domo sam se pa po največjoj kmici — v gošči — pelo. Kda so me kola se pa ta lučale, sam si od toga premisslavo, kak je to, da v dne je vsaka pot dobra, v noči je pa vse povsedi graba.

Či bi vsaka korona tak teško pot mela, bi stare spomenke vō z glave zbio pa bi več nikam ne šo, nego že me naprej veseli, da k leti, — či de nas G. Bog živo —, pri mojem sosedu, na Gornjem Siniki bode.

Tak je nam vō glaso „pisač“ korone.

Pošta.

Lajčl. Tišina. Sprejeo sem naročnino z Vančavesi i vse poslano milodare pa podporo. Srce Jezusovo vsem povrni.